

Parshat Bo The Significance of Makkat Bechorot

Simon Wolf

In Parshat Shmot, God appears to Moshe, shortly after he begins his journey back to Mitzrayim, with a surprising revelation. He instructs Moshe to threaten Paraoth from the outset with what will eventually become the tenth and final plague. "And God said to Moshe, 'When you return to Egypt, see that you perform before Paraoth all the wonders that I have put within your grasp. I, however, will harden his heart so that he will not let the people go. Then you shall say to Paraoth, "Thus says God: Yisrael is My first-born son (בְּנִי בְּכֹרִי) and I have said to you, 'Let My son go, that he may worship Me,' yet you refuse to let him go. Now I will slay your first-born son (הֲרַגְתִּי אֶת-בְּנִי בְּכֹרְךָ)."¹ God likely waited for Moshe to be on his way before instructing him to communicate this audacious message because had Moshe been aware of it earlier, he might never have accepted the position of being God's ambassador to Paraoth due to its dissonance with his sensibilities and the risks involved with disclosing such a provocative communique (see Parshat Shmot - God's Willing Ambassador). It is such a bold and potentially dangerous message to convey to Paraoth that Moshe never, at least explicitly,² conveys this information to Paraoth until immediately before the tenth plague. Notwithstanding Moshe's behavior and reluctance, why is it so important to God that Moshe impart this message to Paraoth upfront?

Rashi, quoting Chazal, suggests that this is a part of God's attempt to present His credentials.³ God is demonstrating His great power by disclosing upfront His final plan. He is willing to forgo the element of surprise, which is the hallmark of human revenge, because He is the all-powerful God who cannot be escaped. Therefore, He is warning Paraoth upfront that the only alternative to facing the full fury of God is to repent. He is mapping out for Paraoth what he

will inevitably face if he does not mend his ways (See Parshat Va'era – Plague Patterns). The Ri B'chor Shor proposes that it is to prevent any misunderstanding about God's foreknowledge about what it will take for Paraoth to release the people.⁴ One should not mistakenly conclude that God thought He could overcome Paraoth with each plague and when that attempt failed He moved on to the next plague to try something newer and harsher. Rather, from the outset, God opines on what it will finally take to get Paraoth to acquiesce to freeing Yisrael and all of the interim plagues were intended from the start to further demonstrate God's power and capabilities.

After the plague of Choshech in this week's Parsha, Paraoth recalls Moshe to inform him that he relents on withholding the children from leaving with the rest of the nation to worship God.⁵ He releases them to travel and worship God, but he still stipulates that the people will have to leave their livestock behind. Moshe responds to Paraoth's new demand by declaring that not only will we take our own flocks, but you will also provide us with animals for sacrifices. Paraoth is incensed by Moshe's bold pronouncement and informs Moshe that he should "leave from me and take care to no longer see my face, for on the day you see my face you shall die."⁶ Moshe retorts that he will abide by Paraoth's demand that he no longer appear before him in the palace. The only issue is that there is still one more plague that God plans to bring upon the Egyptians and He needs Moshe to warn Paraoth of the impending tenth and final plague. The next verse begins, "And God said to Moshe..."⁷ All the commentaries are perplexed as to how it could be that God appeared to Moshe in a place of defilement such as the palace of Paraoth. Chazal claim that God made an exception in this case so that Moshe could stand by his word that he would no longer appear before Paraoth.⁸ Rashi,⁹ the Rashbam¹⁰ and

¹ וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֱלֹהֵי-מֹשֶׁה בְּלִבְתֹּרָה לְשׁוּב מִצְרַיִם רְאֵה כָּל-הַמִּצְפָּתִים אֲשֶׁר-שָׁמַעְתִּי בְיַדְךָ וְעַשִּׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וְאֲנִי אֶחְזַק אֶת-לְבָבוֹ וְלֹא יִשְׁלַח אֹתִי-הַעַם: וְאִמְרַתְךָ אֶל-פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְקֹוֹק בְּנִי בְּכֹרִי: יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר אֶת-בְּנִי יִשְׁלַח אֹתִי-בְנִי יִעֲבֹדֵנִי וְתִמְאַן לִשְׁלַחְו הַנְּה אֶנְכִי הֲרַגְתִּי אֶת-בְּנִי בְּכֹרְךָ: (שְׁמוֹת ד, כ"א-כג)
² וַיֹּאמְרוּ אֲלֵקֵי הָעִבְרָיִם נִקְרָא עֲלֵינוּ גִלְגָּלָה זֶה דֶּרֶךְ שְׁלִשְׁתֵּי יָמִים בְּמַדְבָּר וְנִזְכָּחְתָּ לִיקְוֹק אֲלֵקֵינוּ פֶּן-יִפְגְּעֵנוּ בְּדַבְּרְךָ אוֹ בְּחֻרְבְּךָ: (שְׁמוֹת ה, ג) ... פֶּן יִפְגְּעוּנוּ בְּדַבֵּר אוֹ בְּחַרְבֵּךָ לֹא הִיא צִרְיָ לומר אלא פֶּן יִפְגְּעוּנוּ מהו פֶּן יִפְגְּעוּנוּ ללמדך שנהגו בו כבוד ללמדך שחייב אדם לחלוק כבוד למלכות. (שְׁמוֹת רב"ה שְׁמוֹת ה, טו) ... רש"י שְׁמוֹת ה, ג)
³ ...בנוהג שבעולם בשר ודם שהוא מבקש להביא רעה על שונאו פתאום מביא עליו שלא ירגיש בו והקב"ה היה מתרה בו בפרעה הרשע על כל מכה ומכה שנאמר הנה יד ה' הויה, הנני ממטיר, הנה אנכי נוגף. הנני מביא מחר וכן כלם, זש"ה הן אל ישיג בכחו מי כמהו מורה (איוב לו) שהוא מורה לרשעים דרך לעשות תשובה אל לפרעה ועתה שלח העז את מקנך למה הנה אנכי ממטיר, אח"כ הנני מביא מחר ארבה בגבולך, הכל בהתראה... (תנחומא וארא יד) ... שלח את בני וגו' הנה אנכי הורג וגו' - היא מה אחרונה ובה התרהו תחלה מפני שהיא קשה, וזה הוא שאמר (איוב לב) הן אל ישיגו בכחו, לפיכך מי כמוהו מורה (איוב לו כב). בשר ודם המבקש להנקם מחבירו מעלים את דבריו שלא יבקש הצלה, אבל הקדוש ברוך הוא ישיג בכחו ואין יכולת להמלט מידו, כי אם בשונו אליו, לפיכך הוא מורה ומתרה בו לשוב: (רש"י שְׁמוֹת ד, כג)
⁴ הנה אנכי הורג את בנך - מדה כנגד מדה, ומתחילה אני רוצה שתתרה בו על אותה מכה שתנצחני, שלא יאמר סבור היה לנצחני בשאר המכות וטעה. אבל עכשיו שתתרה בו במכת בכורות, ידע שהייתי יודע שלא ישלחם עד מכת בכורות. וגם משה על זאת היה סומך, כשהיה אומר לו פרעה התפלל עלי, היה מתפלל עליו, כי היה יודע שלא

יצאו עד מכת בכורות, ולא היה מביאין רק להרבות אותותיו ומופתיו. (ר"י בכור שור שְׁמוֹת ד, כג)
⁵ וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֹתִי: יְקֹוֹק רַק צִאֲנֶכֶם וּבְקִרְבְּכֶם יִצַּג גִּם-טַפְּכֶם יֵלְךָ עִמָּכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גִם-אֲתָתָה תִתֵּן בְּיַדִּי זַבְחִים וְעֹלֹת וְעִשִּׂינִי לִיקְוֹק אֱלֹהֵינוּ: וְגִם-מִקְנֵנוּ יֵלְךָ עִמָּנוּ לֹא תִשְׁאָר פְּרָסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח לְעַבְדְּךָ אֹתִי: יְקֹוֹק אֱלֹהֵינוּ וְאֶנְחֵנוּ לֹא-נִדְעַ מִהַר יִעֲבֹד אֹתִי: יְקֹוֹק עַד-בָּאֵנוּ שָׁמָּה: (שְׁמוֹת י, כד-כו)
⁶ וַיִּחַדְךָ יְקֹוֹק אֶת-לִבְ פַּרְעֹה וְלֹא אָבָה לִשְׁלַחְם: וַיֹּאמְרוּ-לוּ פַּרְעֹה לֵךְ מֵעַלִּי הַשֶּׁמֶר לֵךְ אֶל-תֹּלְפֵי רְאוּת פְּנֵי יְבִיּוֹם רְאוּתָךָ פְּנֵי תַמּוּת: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דַּבַּרְתָּ לֹא-אֶסְף עוֹד רְאוּת פְּנֵיךָ: (שְׁמוֹת י, כז-כט)
⁷ וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֱלֹהֵי מֹשֶׁה עוֹד נִגַע אֶחָד אָבִיא עֲלֵי-פַרְעֹה וְעַל-מִצְרַיִם אֶחְרִי-לָן יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִצְרָה לְשִׁלְחוֹ כָּלָה גָרְשׁ וְגִרְשׁ אֶתְכֶם מִצְרָה: (שְׁמוֹת יד, א)
⁸ ...אמר לו פרעה עד מתי אתה נכנס לכאן לך מעלי השמר לך אל תוסף ראות פני, אמר לו משה יפה דברת לא אוסיף עוד ראות פניך, אמר הקדוש ברוך הוא מה עדיין מתבקש לי להודיע לפרעה מכה אחת מיד קפץ עליו אלקים כביכול נכנס בפלטיין של פרעה בשביל משה שאמר לו לא אוסיף עוד ראות פניך שלא ימצא בדאי, ואתה מוצא שלא דבר הקדוש ברוך הוא עם משה בביתו של פרעה אלא אותה שעה מנין שנאמר (שְׁמוֹת ט) כצאתי את העיר אפרוש כפי אל ה' ועכשיו קפץ הקדוש ברוך הוא ודבר עם משה שנאמר עוד נגע אחד אביא על פרעה וגו'... (שְׁמוֹת רב"ה בא יח, א)
⁹ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר ה' - בעמדו לפני פרעה נאמר לו נבואה זו שהרי משיצא מלפניו לא הוסיף ראות פניו: (רש"י שְׁמוֹת יא, ד)
¹⁰ וַיֹּאמֶר י"י אל משה - בעומדו לפני פרעה עוד נגע אחד וגו', ואחרי כן השיב משה לפרעה כה אמר י"י כחצות הלילה וגו': (רש"י שְׁמוֹת יא, א)

the Ramban¹¹ all follow this approach. On the other hand, the Ibn Ezra suggests that God did not speak to Moshe now, but rather this verse is a reference back to what God told Moshe on his way from Midyan to Egypt that God would in the end kill the first-born Egyptians.¹² Moshe realizes that this is the moment God predicted since Paraoth was no longer willing to listen and therefore he relays the information that God had previously disclosed to him as if God had just spoken to him.¹³

In Parshat Ki Tavo, the Torah instructs the individual to "take your first fruits from the Land that God has bestowed you, place them in a basket and bring them to the place that God has chosen to have His name dwell there. You will come to the priest that is serving in that day and you will say to him...that God took us out of Egypt with a mighty hand (בְּיָד) (וּבְזְרַע נְטוּיָה), awesome power (וּבְמַרְא גְדֹל) and by signs and wonders (וּבְאֵתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם)."¹⁴ The author of the Haggada interprets the "mighty hand (בְּיָד חֲזָקָה)" as referencing to the pestilence (זו הַדְּבָר) as it says, "behold the hand of God will be upon (הַיָּהּ יְדֵי־יְקוֹק) (הַיָּהּ) the cattle in the fields..."¹⁶ While the Haggada proffers a proof text, the more likely explanation of God's mighty hand is found in the postscript to the Exodus.

At the tail end of this week's Parsha, the Torah in two paragraphs speaks about the sanctification of the first-born males, both human and animal, that are a result of God killing all the first-born men and animals in Egypt. "When Pharaoh stubbornly refused to let us go, God slew every first-born in the land of Egypt, the first-born of both man and beast.

Therefore I sacrifice to God every first male issue of the womb and redeem every male first-born among my children."¹⁷ In addition, they both state the obligation to don Tefillin as a remembrance to God's taking Bnei Yisrael out of Egypt. On four separate occasions in this small epilogue to the Exodus, the Torah mentions God's mighty hand. "And Moshe said to the people, 'Remember this day, on which you went free from Egypt, the house of bondage, how God freed you from it with a **mighty hand** (כִּי בַחֲזֵק יָד הוֹצִיא יְקוֹק אֶתְכֶם מִזֶּה); no leavened bread shall be eaten."¹⁸ "And this shall serve you as a sign on your hand and as a remembrance between your eyes in order that the teaching of God may be in your mouth that with a **mighty hand** God freed you from Egypt (כִּי בְיַד חֲזָקָה הוֹצִאָךָ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם)."¹⁹ "And when, in time to come, your child asks you, saying, 'What does this mean?' you shall reply, 'It was with a **mighty hand** that God brought us out from Egypt (בַּחֲזֵק יָד הוֹצִיאָנוּ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם), the house of bondage..."²⁰ "...And so it shall be as a sign upon your hand and as a frontlet on your forehead that with a **mighty hand** God freed us from Egypt (כִּי בַחֲזֵק יָד הוֹצִיאָנוּ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם)."²¹ In context and following on the heels of the Exodus, the mighty hand of God mentioned in all likelihood is a reference to the final plague of the killing of the first-born that precipitated Bnei Yisrael's departure from Egypt. This is further bolstered by the verse in Tehillim that summarizes the Exodus as follows, "Who struck Egypt through their first-born (לְמַכָּה) and brought Yisrael out of their midst...with a strong hand (בְּיָד חֲזָקָה) and outstretched arm, His kindness is eternal (כִּי לְעוֹלָם) (חֲסֵדוֹ)."²² In conclusion, it would seem from all this that the commandments of sanctifying the first-born

¹¹ ויאמר ה' אל משה עוד נגע אחד - בעמדו לפני פרעה נאמר לו זה, שהרי משיצא מלפניו לא הוסיף ראות פניו, לשון רש"י. וכן אמרו רבותינו (שמו"ר יח א) קפץ עליו האלקים, כביכול נכנס בפלטיין של פרעה בשבילי משה שאמר לא אוסיף עוד ראות פניך שלא ימצא בדאי, ואתה מוצא שלא דבר הקדוש ברוך הוא עם משה בביתו של פרעה אלא אותה שעה, מנין, כצאתי את העיר וגו' (לעיל ט טו), ועכשיו קפץ הקדוש ברוך הוא ודבר עם משה, שנאמר עוד נגע אחד וגו'. והנה גם זה קיצר בסיפורים, כי ה' אמר לו עוד נגע אחד אביא על פרעה, והודיעו הנגע ההוא, ואמר לו כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים, וכל ענין הפרשה היא (פסוקים ד - ח), אבל לא רצה הכתוב להאריך באמירה שאמר השם למשה, כי די במה שספר משה לפרעה כה אמר ה', כמו שפירשתי בארבה (לעיל י ב), ובאו כענין הזה פרשיות רבות בתורה. ובסדר הזה פרשת קדש לי כל בכור, תקצר בדבור הקדוש ברוך הוא למשה (לעיל יג ב), ותאריך במאמר משה אל העם זכור את היום הזה (שם ג), וגמר הפרשה כולה, והם דברי השם אל משה שאמרם לישראל בו בלשון שנצטוו. ואמר (בפסוק ב) דבר נא באזני העם, בצאתך מלפני פרעה: (רמב"ן שמות יד, א)

¹² ויאמר ה' היה ראוי שתהיה דוקה בפסוק הזה פרשת ויאמר משה כה אמר ד', ונכנסה ביניהם פרשת עוד נגע אחד, והטעם להורות זה, שאמר כה אמר ד'. ומתי נאמר לו. וזה נאמר לו במדין עוד הנה אנכי הורג את בנך בכורך (שמות ד, כג). ובבוא מכת בכורים צווה מאת השם בהר סיני שישאלו איש מאת רעהו. וכבר פירשתי למה שם כתוב ושאלה אשה משכנתה (שמות ג, כב), וכאן כתוב וישאלו איש מאת רעהו. והנה פי', ויאמר ד' אל משה עוד נגע אחד, וכבר אמר השם זה למשה, כי רבים ככה, ויאמר גרש יגרש, כאשר אמר וביד חזקה יגרשם מארצו (שמות ו, א): (אבן עזרא פי' הארוך שמות יא, א) \ ויאמר ה' למשה - וכבר אמר ה' למשה, וכבר הראיתך רבים כאלה. (אבן עזרא פי' הקצר שמות יא, א)

¹³ ויאמר ה' וגו' עוד נגע וגו'. פרשה זו ממדת מה שכבר אמר ה' קודם. ותמצא כי התחלת המכות נבואה ראשונה שהיתה במדין אמר לו (ג' י"ט) לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך ולא ביד חזקה ולחתי את ידי וגו' ונתתי את חן העם וגו' ושאלה וגו'. ונבואה ב' גם כן במדין הודיעו מכת בכורות דתתי (ד' כ"ב) בני בכורי וגו' ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך הרי בידו מכת בכורות באחרונה. ונבואה ג' בארץ מצרים אמר אליו (ו' ד') כי סימן סוף המכות הוא כשלא ישמע להם פרעה פירוש שלא ירצה לשמוע דבריהם עוד, אשר על כן כשאמר לו אל תוסף וגו' מזה ידע כי הגיע זמן מכה האחרונה שבה

יצאו וידע אותה כי היא זו מכת בכורות ששקולה כנגד כל וכו' הנאמרת אליו בסמיכות מצות ושאלה אשה משכנתה, והוא מה שאמרו הכתוב ויאמר ה' עוד נגע וגו' פירוש כבר אמר ה' עוד וגו' פירוש שהוא מה שכתב בנבואות הראשונות כמו שרשמתי, ולזה אמר משה תיכף אל פרעה כה אמר ה' כחצות הלילה וגו'. והגם שלא מצינו שאמר לו ה' שם פרט זה של כחצות, ילמד סתום מהמפורש כי כן היו שם הדברים אלא שקצר וממקומו אתה למד כי כן אמר אליו ה'. ומעתה לא נאמרה נבואה זו במצרים, גם לא קשה למה יצא ה' פעמים על שאלת כלים ממצרים: (אור החיים שמות יא, א)

¹⁴ והיה כִּי־תבוא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְקוֹק אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וְיִשְׁבַּתְהָ וְיִשְׁבַּתְהָ בָּהּ: וְלִקְחֹתָ מֵרֵאשִׁיתוֹ כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר יְקוֹק אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְשִׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַמִּקְוִים אֲשֶׁר יִבְחַר יְקוֹק אֱלֹהֶיךָ לְשִׁנְן שְׁמוֹ שָׁם...וְעֵבִית וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְקוֹק אֱלֹהֶיךָ אֲרָמִי אָבִי וְיָרַד מִצְרָיִם וְיָגֵר שָׁם בְּמִתִּי מֵעַט וְיִהְיֶה־שֵׁם לְגוֹי גְדוֹל עֲצוֹם וְרַב: וְיִרְעוּ אֲתָנּוּ מִמִּצְרַיִם וְיַעֲבֹדוּ עֲלֵינוּ וְיִתְּנוּ עֲבָדָה עֲבָדָה קָשָׁה: וְיִצְלַק אֶל־יְקוֹק אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וְיִשְׁמַע יְקוֹק אֶת־קִלְנוּ וְיִרָא אֶת־עֲבֹדָתוֹ וְאֶת־עַמְלָנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ: וְיוֹצֵאֵנוּ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזְרַע נְטוּיָה וּבְאֵתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם: (דברים כו, א-ח)

¹⁵ בְּיַד חֲזָקָה - זו הַדְּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְיָהּ יְדֵי יְקוֹק בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, בְּסוֹסִים, בְּחִמְרִים, בְּגַמְלִים, בְּבָקָר וּבְצֹאן, דְּבַר כִּבּוּד מֵאֵד: (הגדה של פסח)

¹⁶ הַיָּהּ יְדֵי־יְקוֹק הוֹיָהּ בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוֹסִים בְּחִמְרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאן דְּבַר כִּבּוּד מֵאֵד: (שמות ט, ג)

¹⁷ וְיִהְיֶה כִּי־הִקְשֶׁה פְּרֻעַתָּה לְשַׁלְחַנּוּ וְיִהְיֶה יְקוֹק כְּלִי־בְכוֹר בְּאָרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אִדָּם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן אֶפְיָן זָבַח לַיְקוֹק כְּלִי־פֶסֶר רָחֵם הַזְּכָרִים וְכִלֵּי־בְכוֹר בְּנֵי אִפְדָּה: (שמות יג, טו)

¹⁸ וְיִאֲמַר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יָצִאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבְּיַת עַבְדֵי־כִּי בַחֲזֵק יָד הוֹצִיא יְקוֹק אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יִאֲבֵל חֲמִץ: (שמות ג, ג)

¹⁹ וְיִהְיֶה לָךְ לְאוֹת עַל־יְדֶיךָ וְלְזִכְרוֹן לְבִין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תִּזְכָּר: יְקוֹק בְּפִיךָ כִּי בְיַד חֲזָקָה הוֹצִיאָךָ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם: (שמות ג, ט)

²⁰ וְיִהְיֶה כִּי־יִשְׁאֲלֶךָ בְּנֶךָ מִחַר מַחַר מֵה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בַּחֲזֵק יָד הוֹצִיאָנוּ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם מִבְּיַת עַבְדֵי־כִּי: (שמות יד, ד)

²¹ וְיִהְיֶה לְאוֹת עַל־יְדֶיךָ וְלְזִכְרוֹן עַל־עֵינֶיךָ כִּי בַחֲזֵק יָד הוֹצִיאָנוּ יְקוֹק מִמִּצְרַיִם: (שמות ג, ג)

²² לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: וְיוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: בְּיַד חֲזָקָה וּבְזְרַע נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: (תהלים קלו י"ב)

and wearing Tefillin are to remember the Exodus, but in particular to recall God's strong hand that slayed all the first-born in Egypt. This raises the question as to why the killing of the first-born is the final plague brought upon the Egyptians prior to the Exodus and why is it so pivotal in recollecting God's taking Bnei Yisrael out of Egypt? Obviously, the death of a large number of its citizens would make sense as the culmination of God's "war" against Paraoth and the Egyptians and it is appropriately the proverbial straw that breaks the camel's back, but why the first-born specifically?

The Torah has a number of Mitzvot that revolve around firsts that are dedicated to God. The sanctification of the first-born has already been mentioned.²³ In addition, there are the first fruits that must be brought to the temple²⁴ and the first of one's dough (חֲלָה),²⁵ produce (תְּרוּמָה) and shearings (רְאִישֵׁי הַגֶּזֶן) that are given to the priests.²⁶ On top of that, there are the tithes from the animals and the produce that must be removed before the owner can partake in them. Why is so much emphasis placed on the first?

When I was younger, I clearly recall entering into stores, especially food establishments, where there was currency taped up on the wall behind the counter. Upon inquiry, the owner would proudly indicate that the displayed notes were the first money they had made when they opened their store or business. It was a source of pride and projected a sense of accomplishment; it was a tacit declaration by the owner that I might have started small or come from humble beginnings, but look at what I have built. The display was a trophy to their achievements and efforts and their hard work. The Torah, with its focus on commandments relating to firsts, capitalizes on this sentiment and redirects it to engender within the individual a sense of recognition, appreciation and gratitude. It takes the natural affinity of a person to self-congratulate, self-admire and boast with the first of their production and achievements and demands that one dedicate that to God instead. By forfeiting one's right to their first and alternatively presenting it to God and his representatives, one is implicitly declaring that which they have attained is all with the munificence of God. One must first thank God with what they would naturally and sentimentally assume belongs

to them and in that shadow celebrate their accomplishments.

In that sense, the sanctification of the first-born (רְאִישֵׁי אֲנוּ), while it is of more significance, is no different than the other firsts which are dedicated to God. Obviously, a first-born child to a couple, and on a lesser level the first-born animal to a farmer, is a significant emotional event. It is a milestone and momentous occasion that requires introspection and most importantly ultimate gratitude to God for bestowing upon the individual this blessing. Moreover, to have to redeem that child since he actually belongs to God is a significant statement about the priorities in educating and raising that child and all subsequent children to be servants of God.²⁷ That is why the killing of Egypt's first-born and the sparing of those from Bnei Yisrael was such an exceptional event and the culmination of the plagues. God took away the most significant possession that the Egyptians thought rightfully belonged to them and that they considered the product of their own making to demonstrate who is really in control and master of all.²⁸ At the same time, having mercy on and not harming the first-born of Bnei Yisrael sanctified them to God in order to convey to Bnei Yisrael the message that Paraoth and the Egyptians had not grasped – everything belongs to God and its or their fate is in God's hands. Therefore, Bnei Yisrael must take to heart this lesson and avoid the pitfall of the Egyptians by responding and acting accordingly, demonstrating gratitude to and reverence for God rather than self-adulation and hubris.

If one looks deeper into the Torah's understanding of a B'chor, the first-born has an additional dimension other than simply being the first. In Sefer Devarim, when discussing the proper conduct of a father towards his first-born son, the Torah indicates that the first-born is entitled to a double portion in the inheritance.²⁹ Later, when discussing levirate marriage, the Torah, according to Chazal, puts an emphasis on the eldest brother performing the levirate marriage.³⁰ In both these cases, the eldest or first-born son has a unique standing. Why is the first-born granted a double portion and why do we favor the eldest brother in a levirate marriage? The Shulchan Aruch also includes in the laws related to honoring one's parents that a person is obligated to

²³ כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי יהיו אני ויקנה; (במדבר ג, יג)

²⁴ ראשית בכורי אדמתך תביא בית יקנה אלקיך לא תבשל גדי בהלב אמו: (שמות כג, טו ולד, כו)

²⁵ ראשית ערסותכם תלה תרמו תרומה כתרומת גרן בן תרמו אתה: (במדבר טו, כ)

²⁶ ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו (דברים יח, ד)

²⁷ ויהי לתקפות הים ומהרה תגה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מיקנה שאלתי: ואלה הגער הזה התפללתי ויתן יקנה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אנכי השאלתהו ליקנה קל הים אשר היה הוא שאלו ליקנה וישתחו שם ליקנה: אל הגער הזה התפללתי ויתן יקנה לי את שאלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אנכי השאלתהו ליקנה קל הים אשר היה הוא שאלו ליקנה וישתחו שם ליקנה: (שמואל א, כ-כח)

²⁸ ויך כל בכור במצרים ראשית אונים באהליהם: (תהלים עח, גא) \\ ויך כל בכור בארץ ראשית לכל אונם: (תהלים קה, לו)

²⁹ כי תהיו לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים האהובה והשנואה והיה הבן הבכור לשנואה: והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכר: כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הבכרה: (דברים כא, טו-יז)

³⁰ כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה: בא עליה ולקחה לו לאשה יבמה: והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישאל: (דברים כה, ה-ו) \\ ת"ר: והיה הבכור - מיכן שמצוה בגדול לייבם... (יבמות כד.)

honor their older sibling.³¹ This is based on the Gemara in Ketubot that states that the honoring of one's parents extends to step-parents too and there is also an inclusion that requires such honor be extended to an older sibling as well.³² In next week's Parsha, when Miriam leads the women in song, it identifies her as the sister of Aharon (אָהֳרֹן) and not the sister of Moshe.³³ Both the Rashbam and the Ramban explain that it is customary for the text to identify a sibling by their eldest brother.³⁴ Sefer Breishit is also replete with examples and stories of siblings quibbling over being granted the status of the first-born son (בְּכֹרָה).³⁵ All of these examples seem to point towards there being something unique about the eldest son, especially if he is the first-born.

The easiest way to understand this phenomenon of the distinct status of the first-born in those days is to look at the dynasty of the kingship. It was assumed that the first-born would be the crown-prince who would fill his father's shoes as the monarch when the king passed away. For example, Amnon, King David's first-born, is assumed to be the inheritor to the throne. When he is killed, the next eldest brother, Avshalom, assumes that role and after Avshalom's death, Adoniya, the next oldest brother, assumes that he is the next in line to be the king.³⁶ The first-born or crown-prince is expected to fill the role of the father, both in assuming his political responsibilities as well as from the familial perspective of leading the younger siblings. For that reason, the B'chor is given a double-portion, one portion for his family similar to all the other siblings and another portion to support his new role as the patriarch of the family. This also true of the levirate marriage where the eldest brother is considered to be the de facto leader of the family and therefore he is looked to first in order to fill the shoes of his deceased brother and to provide him with a remnant. That is why the older sibling, especially the first-born, is seen as warranting honor as an

extension of the parents since he is assumed to be their replacement and the one who will fill their role as leader of the family upon their passing. This also explains why Miriam is identified as the sister of Aharon and not of Moshe. Putting this all together, it seems to be pointing to the fact that the first-born son in a sense represents the future of the family, the one who would naturally assume the role of the parents as the patriarch and leader of the family in the next generation.

With this in mind, we can now better understand why the killing of the first-born was the final plague that God planned to bring upon the Egyptians and the one that caused Paraoh to finally relent and release Bnei Yisrael. It also now makes sense why God wanted Moshe to present this endgame before Paraoh from the outset. God was warning Paraoh that if you do not allow Bnei Yisrael to have a future as an independent nation, I will quid pro quo take away your and your nation's future.³⁷ Makkat B'Chorot was the pivotal plague because it dealt with the future. The killing of the Egyptian first-born was a devastating blow to the prospects of Egypt and the monarchy; it singlehandedly eliminated Egypt's presumed familial and national leadership and left a tremendous societal and familial void in its wake. At the same time, it sanctified the first-born of Bnei Yisrael to be dedicated to God and thereby set the trajectory of the new nation, whose future leadership was consecrated to the service of God. This is especially true given that the first-born were intended to fill the role of the Levites and the priests.³⁸ Representing both the first and future, the sanctification of the first-borns is essential to recalling that which God did in Mitzrayim because it set the tone as well as the governing principles of this nascent nation. It is a reminder that everything comes from God and that our future is solely dependent on our dedication to God.

Shabbat Shalom

³¹ חייב אדם בכבוד אחיו הגדול, בין שהוא אחיו מאביו בין שהוא אחיו מאמו. (ואפילו הקטן הוא ת"ח וגדול בתורה יותר מן הגדול). (כן משמע לו מתשובת הרא"ש שבטעם שאח"כ וסמ"ג ודלא כיש חולקין בזה) (ב"ר). (שו"ע י"ד רמ, כב)

³² הזהירו בכבוד אמכם. דאורייתא היא דכתיב: כבד את אביך ואת אמך! אשת אב הוא. אשת אב נמי דאורייתא היא, דתניא: כבד את אביך ואת אמך, את אביך - זו אשת אביך, ואת אמך - זו בעל אמך, ו"ו יתירה - לרבות את אחיך הגדול! הני מילי מחיים, אבל לאחר מיתה לא. (כתובות קג.)

³³ ותקח מרים הנביאה אהרן אחיה אתהיה בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפלים ובמחלות: (שמות טו, כ)

³⁴ אחות אהרן - על שם הבכור קורא אותה אחות אהרן כמו שפירשתי אצל אחות נביות ואחות לוטן: (רשב"ם שמות טו, כ) \\ אחות אהרן - הנכון בעיני כי מפני שהזכרו בשירה משה ומרים ולא הזכרו אהרן רצה הכתוב להזכירו, ואמר אחות אהרן דרך כבוד לו, שהוא אחיה הגדול ואחות הנביאה מתיחסת אליו, שגם הוא נביא וקדוש ה'. ויתכן שדרך הכתובים ליחס אל גדול האחים, וכן ובני כלב אחי ירחמאל (דה"א"ב ב, מב), שהיא גדול מאחיו, שנאמר (שם ב ט) את ירחמאל ואת רם ואת כלובי: (רמב"ם שמות טו, כ)

³⁵ לדוגמא: ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה פי עיף אנכי על פן קרא שמו אדום: ויאמר יעקב מקרה כיום את בכרתך לי: ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה: ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו ויאמר את בכרתו לי יעקב: ויעקב נתן לעשו לחם ויגיד עדישים ויאכל וישתי ויקם וילך ויבד עשו את הבכרה: (בראשית כה, כט-לד)

³⁶ ויולדו ליוֹד בנים בתבארן ויהי בכורו אמנון לאחינעם היזרעאלית: ומשנהו כלאב לאביגילי אשת נבל הפרמלי והשלישי אבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור: והרביעי אדניה בן חגית והחמישי שפטיה בן אביטל: והששי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה ילדו ליוֹד בתבארן: (שמואל ב ג, ב-ה) \\ למה דולגים על כלאב, הבן השני, לא ברור, אבל ככל שנראה הוא לא היה ראוי למלוכה

³⁷ את בנך בכורך - שהוא המסייע בעיני מלוכה. והיה בזו האמירה לפרעה סכנה גדולה, יותר מכל המכות שלא נגעו בעצם המלוכה רק עונשי המדינה, או אפילו הגיעה המכה לפרעה עצמו מ"מ לא הגיעה לעצם המלוכה. משא"כ כשאמר לו "הנה אנכי הורג את בנך בכורך" היה לו להתפעל ולעשות כל האפשר איזה רע למשה. כמו שמצינו ביהוקים המלך כשקרא לפניו "איכה ישבה בדד" אמר 'אנא מלכא', וכן עוד, וכשהגיע לפסוק "היו צריה לראש" ונגע בזה למלוכותו, יצא מן הגדר ושרף המגילה, וביקש להרוג את הנביא, אע"ג שידע כי דבר ה' הוא. כך כל המכות שהרעו לפרעה לא היה בהם להוציא את פרעה מן הגדר שהיה גדור לבל יגיע במשה, מחמת שידע כי דבר ה' בפיו, אבל באותו מאמר היה בכח להוציא מן הגדר ולשלוח יד במשה, וא"כ היה למשה לירא להגיד לפרעה כזאת. אבל בשכר הבטחון שהיה למשה בלכתו לשוב מצרימה זכה לחזק הלב שלא יירא מפרעה משום דבר. ועיין מה שכתבתי להלן (יא, י). (נצי"ב שמות ד, כג)

³⁸ וישלח את נערי בני ישראל ועלתי ויזבחו זבחים שלמים ליקוק פרים: (שמות כד, ה) \\ את נערי - הבכורות (רש"י ורשב"ם שם) \\ ואני הנה לקחתי את הלזים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל והיו לי הלזים: (במדבר ג, יב)